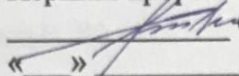

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Перший проректор

 О. М. Трунов
« » _____ 2016 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни Психологія журналістської творчості

назва

статус дисципліни

вибіркова

нормативна чи вибіркова

для напряму підготовки 6.030301 «Журналістика»

АВТОР ПРОГРАМИ:

д. філол. н., професор

вчене звання, науковий ступінь

кафедри журналістики

назва кафедри

Яблонівська Наталя Всеволодівна

прізвище, ім'я, ім'я по-батькові автора

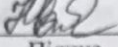
«14» серпня _____ 2016 р.

Лист погодження робочої програми

Робочу програму схвалено:

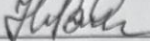
на засіданні кафедри журналістики

Протокол № 6 від «14» січня 2016 р.
назва кафедри, за якою закріплена дисципліна

Завідувач кафедри (Яблоновська Н. В.)
Підпис ПІБ

на засіданні випускової кафедри журналістики

Протокол № 6 від «14» січня 2016 р.
назва кафедри

Завідувач кафедри (Яблоновська Н. В.)
Підпис ПІБ

на засіданні методичної ради Інституту філології

Протокол № 5 від «22» січня 2016 р.
назва факультету, за яким закріплена дисципліна

Голова (Пронкевич О. В.)
Підпис ПІБ

на засіданні методичної ради Інституту філології

Протокол № 5 від «22» січня 2016 р.
назва факультету спеціальності, для якої викладається дисципліна

Голова (Пронкевич О. В.)
Підпис ПІБ

Робочу програму погоджено за формами навчання:

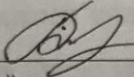
Денна форма навчання:

Декан факультету (Директор інституту) _____
Назва, підпис, дата

Денно-вечірня, заочна форма навчання:

Декан факультету (Директор інституту) _____
Назва, підпис, дата

Начальник навчально-
методичного відділу

« » _____ 20 р.

Концепція викладання дисципліни

Навчальна дисципліна «Психологія журналістської творчості» орієнтована на студентів спеціальності 061«Журналістика» першого року навчання. Програма покликана забезпечити правильне уявлення про психологічні особливості майбутньої роботи та психологічні особливості комунікаційного впливу на аудиторію.

Мета вивчення курсу – сприяти активному запровадженню новітніх теоретичних та експериментальних знань із психології журналістської творчості у практичну навчально-наукову діяльність студентів; сприяти саморозвитку для становлення особистості в процесі творчої професійної діяльності.

Основні завдання дисципліни:

- сформувати практичні вміння і навички з основ психології журналістської творчості, достатні для творчого виконання професійної діяльності, що передбачає ознайомлення з сучасними теоретичними та експериментальними концепціями та теоріями творчості;
- забезпечити оволодіння основами знань із психології журналістської творчості, розуміння творчості з точки зору дослідження її головних компонентів: творче середовище, творча особистість, творчий процес та творчий продукт;
- дати уявлення про особливості сприйняття і впливу ЗМІ, психологічні фактори успішності професійної діяльності у сфері масової комунікації, психологічні закономірності журналістської творчості;
- сприяти самопізнанню, саморозвитку для становлення особистості студентів.

Предмет курсу – поняття психології журналістської творчості.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалаврів: курс «Психологія журналістської творчості» є однією з головних складових частин університетської журналістської освіти, який вводить студентів-журналістів у спеціальність. Дисципліна передбачає систематизацію розширення та поглиблення знань студентів, одержаних у ВНЗ під час вивчення дисципліни «Психологія (соціальна психологія)» та предметів гуманітарного циклу. Окремі розділи цього курсу набувають подальшого розвитку в таких навчальних дисциплінах, як «Журналістський фах» та ін.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- усі психологічні поняття і терміни, що вживаються у курсі «Психологія журналістської творчості»;
- особливості сприйняття і впливу ЗМІ,
- психологічні фактори успішності професійної діяльності у сфері масової комунікації,
- психологічні закономірності журналістської творчості;

уміти:

- практично застосовувати набуті теоретичні знання;
- вправно використовувати засвоєний термінологічний апарат;
- визначати та застосовувати методи впливу на масову свідомість.

2. Витяг з навчального плану спеціальності

Форма навчання	Курс	Тримістр	Всього годин	У тому числі						Форма підсумкового контролю	
				аудиторних				самостійна робота студента		іспит	залік
				лекцій	семінар.	практ.	лаборат.	триместрова робота по дисципліні	курслова робота (проект)*		
денна	1	3	60	12	6			42		залік	

3. Зміст навчальної дисципліни– тематичні плани дисципліни

№ з/п	Назви розділів та тем	Усього годин	За формами занять, годин			Форми контролю
			Заняття		Самостійна робота студента	
			аудит.	практ.	години	
1	Тема 1. Психологічний і соціально-психологічний аспект функціонування ЗМІ	10	2		8	співбесіда, конспект
2	Тема 2. Текст ЗМІ в ракурсі психології	10	2		8	співбесіда, конспект
3	Тема 3. Психологія журналістського тексту в аспекті прагматики	10	2		8	співбесіда, конспект, виступ на практичному у занятті
4	Тема 4. Психологія особистості журналіста	10	2	2	6	співбесіда, конспект, виступ на практичному у занятті
5	Тема 5. Психологія журналістської творчості	10	2	2	6	співбесіда, конспект, виступ на практичному у занятті
6	Тема 6. Психологія спілкування	10	2	2	6	співбесіда, конспект,

						виступ на практичному у занятті
	Разом	60	12	6	42	

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	разом	у тому числі					разом	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	СР		л	п	лаб	інд	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Психологічний і соціально-психологічний аспект функціонування ЗМІ 1.1. Психологічний компонент основних функцій ЗМІ 1.2. Особистісні та суспільні цінності в журналістиці 1.3. Особливості участі ЗМІ у задоволенні потреб аудиторії 1.4. Модель світу журналістики. Проблема формування медіареальності 1.5. Проблема психологічної інформаційної безпеки в сучасній журналістиці: причини і наслідки.	10	2				8						
Тема 2. Текст ЗМІ в ракурсі психології 2.1. Процес сприйняття, зберігання та відтворення інформації 2.2. Психологічні напрямки створення медіатексту 2.3. Закономірності та складності сприйняття медіаповідомлень.	10	2				8						
Тема 3. Психологія журналістського тексту в аспекті прагматики 3.1. Особливості та закономірності впливу масово-інформаційних текстів 3.2. Аудиторний фактор впливу повідомлень 3.3. Позитивні та негативні психологічні та соціально-психологічні ефекти масової інформації.	10	2				8						
Тема 4. Психологія особистості журналіста 4.1. Особистість журналіста: особливості та типології 4.2. Спонукальна сфера особистості журналіста 4.3. Створення професійного образу журналіста	10	2	2			6						
Тема 5. Психологія журналістської творчості 5.1. Елементи творчого мислення	10	2	2			6						

5.2. Етапи журналістської творчості												
5.3. Роль уяви в журналістській творчості												
5.4. «АГА-переживання» як універсальний механізм творчого мислення												
Тема 6. Психологія спілкування	10	2	2			6						
6.1. Психологічні основи журналістського спілкування												
6.2. «Трикутники» спілкування												
6.3. Журналіст-джерело інформації												
6.4. Психологічні складності роботи журналіста в редакційному колективі												
Загалом годин	60	12	6	-		42						

4. Аудиторна робота. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Психологічний і соціально-психологічний аспект функціонування ЗМІ 1.1. Психологічний компонент основних функцій ЗМІ 1.2. Особистісні та суспільні цінності в журналістиці 1.3. Особливості участі ЗМІ у задоволенні потреб аудиторії 1.4. Модель світу журналістики. Проблема формування медіареальності 1.5. Проблема психологічної інформаційної безпеки в сучасній журналістиці: причини і наслідки.	2
2.	Тема 2. Текст ЗМІ в ракурсі психології 2.1. Процес сприйняття, зберігання та відтворення інформації 2.2. Психологічні напрямки створення медіатексту 2.3. Закономірності та складності сприйняття медіаповідомлень.	2
3.	Тема 3. Психологія журналістського тексту в аспекті прагматики 3.1. Особливості та закономірності впливу масово-інформаційних текстів 3.2. Аудиторний фактор впливу повідомлень 3.3. Позитивні та негативні психологічні та соціально-психологічні ефекти масової інформації.	2
4.	Тема 4. Психологія особистості журналіста 4.1. Особистість журналіста: особливості та типології 4.2. Спонукальна сфера особистості журналіста 4.3. Створення професійного образу журналіста	2
5.	Тема 5. Психологія журналістської творчості 5.1. Елементи творчого мислення 5.2. Етапи журналістської творчості 5.3. Роль уяви в журналістській творчості 5.4. «АГА-переживання» як універсальний механізм творчого мислення	2
6.	Тема 6. Психологія спілкування 6.1. Психологічні основи журналістського спілкування 6.2. «Трикутники» спілкування 6.3. Журналіст-джерело інформації 6.4. Психологічні складності роботи журналіста в редакційному колективі	2
	РАЗОМ:	12

Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		годин
1	Тема 4. Психологія особистості журналіста 4.1. Особистість журналіста: особливості та типології 4.2. Спонукальна сфера особистості журналіста 4.3. Створення професійного образу журналіста	2
2	Тема 5. Психологія журналістської творчості. 5.1. Елементи творчого мислення 5.2. Етапи журналістської творчості 5.3. Роль уяви в журналістській творчості 5.4. «АГА-переживання» як універсальний механізм творчого мислення	2
3	Тема 6. Психологія спілкування 6.1. Психологічні основи журналістського спілкування 6.2. «Трикутники» спілкування 6.3. Журналіст-джерело інформації 6.4. Психологічні складності роботи журналіста в редакційному колективі	2
	РАЗОМ:	6

5. Самостійна робота

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з дисципліни Психологія журналістської творчості

назва дисципліни

кількість годин СРС згідно з навчальним планом 42

Види самостійної роботи	Трудо- місткість (годин)*	Планові терміни виконання	Форми контролю	Максимальна кількість балів
1.	2.	3.	4.	5.
Денна форма навчання				
<u>3</u> триместр номер триместру				
І. О б о в ' я з к о в і				
<i>Види робіт на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях</i>				
Усне опитування за планом практичного заняття	10		опитування	10*3=30
<i>За виконання модульних (контрольних) завдань</i>				
Підсумкова контрольна робота	20			15
<i>За виконання завдань самостійного опрацювання та інших завдань</i>				
Конспект	8			15
Разом балів за обов'язкові види СРСР				60
ІІ. В и б і р к о в і				
<i>За виконання творчих завдань для самостійного опрацювання</i>				
Реферат				10
Разом балів за вибіркові види СРСР				10
Всього балів за СРС у <u>3</u> триместрі				70

6. Питання для самоконтролю

1. Яка психологічна складова основних функцій ЗМІ?
2. Які особистісні цінності можуть вплинути на інформаційну поведінку людини? Яким чином?
3. Які базові потреби вам відомі? А які психологічні потреби впливають на інформаційне поведінку людини?
4. У чому різниця між поняттями «картина світу», «модель світу», «медіареальності»?
5. Які ознаки важливої події? Наскільки вони відображають реальну значимість відбувається?
6. Які параметри спотворення образу людей сучасними ЗМІ ви вважаєте найбільш суттєвими? Чому?
7. Які підходи до визначення причин споживання масової інформації вам відомі?
8. Що таке категоризація?
9. Які типи журналістських текстів можна виділити з позицій психології?

10. Які бар'єри передачі інформації вам відомі?
11. Які моделі використовують дослідники для опису різних видів і рівнів медіавоздействия?
12. Які особливості аудиторії в першу чергу впливають на процес медіавоздействия?
13. Як відбувається формування установки в процесі сприйняття масової інформації?
14. Що таке інформаційний тиск?
15. Дайте визначення категорії «особистість» і назвіть основні критерії зрілої особистості.
16. Які парадокси журналістської професії і в якій мірі зумовлюють особливості особистості журналіста?
17. Які якості відрізняють «середню» особистість журналіста різних типів ЗМІ?
18. У чому реалізується спонукальна сфера особистості журналіста?
19. Дайте найбільш точне з вашої точки зору визначення іміджу.
20. Який «базовий» набір іміджів?
21. Назвіть основні напрямки комунікації журналіста.
22. Які техніки можна використовувати для нейтралізації дії трикутника Долі?
23. Які цілі та принципи пілотної зустрічі.
24. Які види інтерв'ю Вам відомі? Як ви думаєте, в яких психологічних складних ситуаціях можна вдатися до того чи іншого інтерв'ю?
25. Які типи співрозмовників вам відомі?
26. Які типи конфліктних особистостей? Які їх характеристики?
27. Назвіть «поганих» інтерв'юерів? Спробуйте визначити, яку психологічну реакцію може спровокувати кожен з них.
28. Що таке «інноваційний конфлікт»? Які принципи його попередження?

7. Підсумковий контроль (залік)

1. Психологічний компонент основних функцій ЗМІ.
2. Особистісні та суспільні цінності в журналістиці.
3. Особливості участі ЗМІ у задоволенні потреб аудиторії.
4. Модель світу журналістики.
5. Проблема формування медіареальності.
6. Проблема психологічної інформаційної безпеки в сучасній журналістиці: причини і наслідки.
7. Процес сприйняття, зберігання та відтворення інформації.
8. Психологічні напрямки створення медіатексту.
9. Закономірності та складності сприйняття медіاپовідомлень.

10. Особливості та закономірності впливу масово-інформаційних текстів.
11. Аудиторний фактор впливу повідомлень.
12. Позитивні та негативні психологічні та соціально-психологічні ефекти масової інформації.
13. Особистість журналіста: особливості та типології.
14. Спонукальна сфера особистості журналіста.
15. Створення професійного образу журналіста.
16. Елементи творчого мислення.
17. Етапи журналістської творчості.
18. Роль уяви в журналістській творчості.
19. «АГА-переживання» як універсальний механізм творчого мислення.
20. Психологічні основи журналістського спілкування.
21. «Трикутники» спілкування.
22. Журналіст-джерело інформації.
23. Психологічні складності роботи журналіста в редакційному колективі.

Критерії оцінювання

- повнота розкриття теми;
- відповідність відповіді поставленому запитанню;
- логіка викладання матеріалу;
- формулювання проблеми та окреслення шляхів можливого її вирішення;
- використання опорних визначень і наукових понять;
- використання доказів і аргументів для розкриття матеріалу;
- вміння використовувати літературу, інтернет-ресурси;
- наявність ілюстративних прикладів.

8. Система оцінювання роботи студентів з дисципліни

Вся робота за триместр оцінюється у 100 балів. За кількістю набраних балів визначається групова рейтингова оцінка з дисципліни за триместр і звичайна оцінка, що проставляється у залікову книжку. Ця величина поділяється на дві складові: $100=60+40$. Сорок балів студент отримує при відмінному складанні іспиту. Якщо проходження підсумкового контролю оцінюється добре, або посередньо, то це дає відповідно 20 і 10 балів. Сума 90 балів і вище оцінюється оцінкою "відмінно", 75-89 - "добре", 60-74 - "задовільно". Сума 70 балів може бути зарахована до загальної суми балів тільки за умов успішності підсумкового контролю. В задачу викладача входить

викладення того, як і в які терміни студент може заробити свої 70 балів (100 балів при відсутності підсумкового контролю).

Відповідність підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Список рекомендованої літератури

№ п/п	Бібліографічний опис джерела	Місце знаходження (основні бібліотеки міста та ін.)			
		ЧДУ ім.П.Могили	Обласна наукова бібліотека ім.О.Гмирьова	Міська центральна бібліотека ім. М.Кропивницького	Інтернет, внутрішня мережа (адреса)
1. Основні джерела					
1	1. Пронина Е.Е. Психологія журналістського творчества / Е.Е. Пронина. - М. : Изд-во МГУ, 2002. - 348 с.				
2	2 Психологія журналістської творчості: Конспект лекцій /Укладач О. А. Кривопишина. - Суми: Вид-во Сум ДУ, 2009.- 131 с.				
3	3 Шестерина А.М. Психологія журналістики / А.М. Шестерина. - Воронеж: Изд-во Воронеж. гос. ун-та, 2010. -347 с				
2. Додаткові джерела					
1	1 Клепиков О.І. Основи творчості особи [Текст] : навч. посібник для студ. вузів. / Клепиков О.І., Кучерявий І.Т. -К.: Вища школа, 1996. - 295 с.				
2	2 Клименко В.В. Психологія творчості. Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 480 с.				
3	3 Москаленко А. З. Теорія журналістики : навч. посіб. / А. З. Москаленко. - К. : Екс-Об, 2002. -				

	334 с.				
4	Почепцов Г.Г. Теория и практика коммуникации. – К.: Центр, 1998. – 652 с.				
5	Різун В. В. Маси / В. Різун. - Київ: Київський університет, 2003. - 118 с.				
6	Олешко В. Ф. Журналистика как творчество . Учебное пособие для курсов «Основы журналистики» и «Основы творческой деятельности журналиста». - М.: РИП-холдинг, 2003 . —.222 с.				

13. Словник дисципліни

Автор	Автор	Author
Авторська концепція	Авторская концепция	Author concept
Актуальність	Актуальность	Topicality
Аналіз	Анализ	Analysis
Аналітичні жанри	Аналитические жанры	Analytical genres
Аналогія	Аналогия	Analogy
Анкетування	Анкетирование	Questionnaires
Аргумент	Аргумент	Argument
Аудиторія	Аудитория	Audience
Аудіовізуальна інформація	Аудиовизуальная інформація	Audiovisual information
Видавець	Издатель	Publisher
Газета	Газета	Newspaper
Громадська думка	Общественное мнение	Public Opinion
Дедукція	Дедукция	Deduction
Дискурс	Дискурс	Discourse
Дієвість	Действенность	Effectiveness
Документ	Документ	Document
Ефективність	Эффективность	Effectiveness
Жанр	Жанр	Genre
Журнал	Журнал	Magazine
Журналіст	Журналист	Journalist
Журналістика	Журналистика	Journalism
Журналістська етика	Журналистская этика	Journalistic ethics
Журналістська майстерність	Журналистское мастерство	Journalistic skills
Заголовок	Заголовок	Title
Замітка	Заметка	Note
Засоби масової інформації (ЗМІ)	Средства массовой інформації (СМИ)	Media (Mass-Media)

Зв'язність	Связность	Connectivity
Ідея твору	Ідея произведения	The idea of work
Індукція	Индукция	Induction
Інтерв'ю	Интервью	Interview
Інфографіка	Инфографика	Infographics
Інформатори	Информаторы	Informants
Інформаційне агентство	Информационное агентство	Agency
Інформаційне суспільство	Информационное общество	Information society
Інформаційні жанри	Информационные жанры	Information genres
Інформація	Информация	Information
Інфраструктура ЗМІ	Инфраструктура СМИ	Infrastructure Media
Композиція	Композиция	Composition
Комуникатор	Коммуникатор	Communicator
Комунікаційний процес	Коммуникационный процесс	The communication process
Комунікація	Коммуникация	Communication
Консультанти	Консультанты	Consultants
Масова аудиторія	Массовая аудитория	Mass Audience
Масова інформація	Массовая информация	Mass information
Новина	Новость	News
Об'єктивність	Объективность	Objectivity
Образ	Образ	Image
Оперативність	Оперативность	Responsiveness
Періодика	Периодика	Periodicals
Періодичність	Периодичность	Periodicity
Підзаголовок	Подзаголовок	Subtitle
Повідомлення	Сообщение	Message
Правдивість	Правдивость	Truth
Преса	Пресса	Press
Публіцистика	Публицистика	Journalism
Редакція	Редакция	Wording
Результативність	Результативность	Effectiveness
Репортаж	Репортаж	Reporting
Репортер	Репортер	Reporter
Свобода слова	Свобода слова	Freedom of the speech
Соціальні інститути	Социальные институты	Social institutions
Текст	Текст	Text
Тема	Тема	Theme
Тематика	Тематика	Subject
Точність	Точность	Accuracy
Факт	Факт	Fact
Функція ЗМІ	Функция СМИ	Function of the Media